

Posudek vedoucí diplomové práce

Jméno diplomanta:	Antonín Vorlíček
Téma diplomové práce:	Korporátní závoj a jeho limity v České republice
Rozsah práce:	53 stran vlastního textu (počet znaků dle diplomanta 133 334, dle mého zjištění 133 822)
Datum odevzdání práce:	20. 11. 2019 tištěná i elektronická verze

1. Aktuálnost (novost) tématu:

Téma zvolené diplomantem není sice tématem novým, nicméně je stále tématem aktuálním. Důvodem je skutečnost, že nejen odborné diskuse o negativních důsledcích spojených s majetkovou samostatností obchodní korporace a omezeným ručením jejich členů za dluhy obchodní korporace, nýbrž i snaha zákonodárce negativní dopady polykorporačních struktur či zneužití formy obchodní korporace podchytit právní úpravou, jsou nekončícím procesem souvisejícím s dynamikou práva jako společenského jevu. Chválím proto, že diplomant se ve své práci snaží zpracovat problematiku majetkové oddělenosti obchodní společnosti od jejich společníků a otázku ultimativního rozšíření ručení společníků v návaznosti na zahraniční právní úpravy a „nasvítit“ dané téma z jiného než čistě národního hlediska.

2. Náročnost tématu (teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování, použité metody).

Téma je z hlediska úrovně teoretických znalostí vyžadovaných pro jeho zpracování středně obtížné. Téma vyžaduje nejen velmi dobrou orientaci v českém i cizím právu obchodních korporací, nýbrž i v právu deliktním. Nezbytnou podmínkou pro zvládnutí tématu je rovněž dobrá znalost teoretických koncepcí právnických osob, s nimiž problematika korporátního závoje a jeho propíchnutí úzce souvisí.

3. Formální a systematické členění práce

Práce je rozdělena v zásadě na dvě části. V prvních dvou kapitolách diplomant vymezuje pojmy korporátního závoje a propíchnutí korporátního závoje, včetně obecných skutkových podstat upravených v českém právu, které by se daly podřadit pod pojem propíchnutí korporátního závoje. Ve druhé části práce, kterou představuje třetí kapitola a kterou sám diplomant označuje za stěžejní (str. 1), se diplomant zabývá posouzením podle českého práva tří případů, které zahraniční literatura identifikovala jako typické případy uplatnění doktríny propíchnutí korporátního závoje. Tento přístup diplomanta považuji za obohacující, byť se mu analýza podle českého práva nepodařila zcela dotáhnout. Pasáže zabývající se posouzením vybraných případů podle českého práva mají spíše charakter úvodními úvah než komplexního právního rozboru, který by například soudy mohly použít při rozhodování.

Strukturu práce shledávám jako vhodně zvolenou.

4. Vyjádření k práci

Diplomant prokazuje velmi dobrou orientaci v nauce a judikatuře, dokáže srozumitelně formulovat dílčí otázky, přičemž mu nelze upřít snahu při hledání vhodných řešení.

Dále si dovoluji připojit několik věcných poznámek k obsahu práce.

Slouží podle diplomanta institut propíchnutí korporátního závoje jen k ochraně věřitelů anebo i minoritních společníků, případně jiných osob?

Na str. 23 se diplomant zabývá vymezením znaků ovlivnění, přičemž přitakává rozsudku Vrchního soudu v Praze (viz dále), že ovlivněním je jen taková situace, kdy je možné identifikovat konkrétní fyzickou osobu ve struktuře ovlivněné obchodní korporace, na níž byl výkon vlivu zaměřen. Je podle diplomanta opravdu nezbytné pro formulaci závěru, že určitá osoba je v postavení vlivné osoby vymežit, prostřednictvím které fyzické osoby došlo k ovlivnění obchodní korporace?

K úvahám na str. 24 si dovoluji položit diplomantovi doplňující otázku: Zařadil by ovlivnění mezi civilní delikty nebo ne?

Na str. 31 se diplomant zabývá otázkou, zda odpovědnost podle § 71 z. o. k. má subjektivní nebo objektivní charakter, přičemž velmi stručně naznačuje, že v doktríně na tuto otázku nepadá shoda. Jaký názor zastává diplomant?

Na str. 34 diplomant jen letmo zmiňuje soutěžní právo, aniž podrobněji zdůvodňuje předestřený závěr. Jak se staví soutěžní právo k majetkové samostatnosti obchodních korporací?

Na str. 44 diplomant pracuje s hodnocením určité situace jako trestným činem podvodu. Jak takovou situaci budeme kvalifikovat podle civilního práva? Co bude titulem pro přiznání případné náhrady škody v adhezním řízení? Jak by podle aktuální právní úpravy diplomant posoudil jednání popsané v pozn. 220? Je absolutní neplatnost nejhodnějším následkem s ohledem na zájmy podvedeného?

Ke kapitole 3.2.2 se domnívám, že diplomantem předestřené řešení podle českého práva nevede ke stejnému uspořádání právních poměrů jako podle anglického práva. Řešením podle anglického práva byla závaznost ze smlouvy, nikoli povinnost k náhradě škody. Můžeme stejného výsledku dosáhnout i podle českého práva?

U případů předestřených v kapitole 3.4 postrádám posouzení podle českého práva. Pokusil by se o něj diplomant při obhajobě?

5. Kritéria hodnocení práce

a) splnění cíle práce

Klíčovou otázkou, kterou si diplomant vytkl a na níž v diplomové práci hledá odpověď, je, zda lze podle českého práva možné propíchnout korporátní závoj, přičemž svou pozornost zaměřuje především na kapitálové společnosti. Diplomant se snaží identifikovat instituty, které v českém právu umožňují prolomení majetkové samostatnosti obchodní společnosti a

rozšíření ručení jejich společníků nad rámec, který je spojen s konkrétní formou kapitálové společnosti, včetně civilních deliktů. V zásadě se diplomantovi podařilo nalézt odpověď v rozsahu, který je dobrým základem pro další odbornou diskusi, i když předestřená řešení podle českého práva lze považovat spíše za načrtnutá než důkladně rozpracovaná. Soudím tedy, že cíl si vytyčil diplomant vhodně a že se mu jej podařilo v zásadě naplnit.

b) samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství

Nepochybuji o tom, že diplomová práce byla vypracována diplomantem zcela samostatně.

c) logická stavba práce

Práce je vyjma úvodu a závěru rozdělena do tří kapitol. První kapitola diplomant věnuje definici základních pojmů. Ve druhé kapitole se diplomant zabývá institutem zákonného ručení společníka za dluhy obchodní společnosti, podnikatelským seskupením a civilními delikty. Ve třetí kapitole diplomant důkladně rozebírá tři vybrané typové příklady popsané v zahraniční nauce a snaží se je právně posoudit podle českého práva.

Struktura práce byla zvolena vhodně. Závěr neplní zcela svou funkci, protože neobsahuje přehled poznatků, k nimž diplomant při zpracování práce dospěl.

d) Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací

Použité zdroje jsou reprezentativní. Oceňuji, že v nadprůměrné míře diplomant pracuje i se zahraničními zdroji. Vítám i zařazení dosud v literatuře nikoli detailně rozebraného rozsudku Vrchního soudu v Praze sp. zn. 6 Cmo 135/2017 ze dne 13. 12. 2017, v němž se soud zabýval výkladem § 71 z. o. k.

Jde-li o dodržení zásad odborné práce se zdroji, práce je zpracována v zásadě bez chyb. V pozn. 3 měl být jako spoluautor citované pasáže uveden i R. Pelikán. Toto pochybení ale nelze připsat zcela na vrub diplomanta (spoluautorství není z citovaného díla na první pohled patrné).

Poznámkový aparát je velmi obsáhlý (260 poznámek) a funkční. Chválím, že diplomant nezapleveluje poznámkový aparát prostými odkazy na zákonná ustanovení.

e) hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)

Předloženou práci považuji po obsahové stránce za slušně zpracovanou. Práce není popisná, diplomant usiluje o důkladnou analýzu problematických otázek a souhrnné kritické zhodnocení.

f) jazyková a stylistická úroveň

Jazyková a stylistická úroveň textu je na vysoké úrovni. Písemný projev diplomanta je kultivovaný a vyzrálý. Práce je čtivá. Vyjadřování diplomanta je až na výjimky srozumitelné a přesné.

Jako příklad nižší srozumitelnosti textu uvádím pasáž týkající se propíchnutí korporátního závoje u spolků na str. 10, z níž zejména i s ohledem na znění pozn. 40 není jasné, zda pod případy propíchnutí korporátního závoje diplomant řadí i civilní delikty nebo ne.

Srozumitelnost textu znesnadňuje i poznámka o použitelnosti trestního práva v případech, kdy nepůjde použít institut propíchnutí korporátního závoje. Trestní právo má být právním nástrojem *ultima ratio*. Stěží si lze proto představit, že určité jednání bude trestním činem, aniž bude současně civilním deliktem. I když je otázka propíchnutí korporátního závoje ve vztahu ke spolkům nerozpracovaná, i založení spolku je právním jednáním a jako takové může být naplnit v konkrétním případě znaky zneužití práva.

Co se týče nepřesnosti, lze jako příklad uvést poslední větu v kap. 1.1.1. Mohl by diplomant uvést příklady zániku právní osobnosti právnické osoby jinak než výmazem z veřejného rejstříku? Na téže straně diplomant zmiňuje, že zákonodárce řadí společnost s ručením omezeným mezi kapitálové společnosti, aniž však dodává, že doktrína ji charakterizuje jako společnost smíšenou. Na str. 6 diplomant tvrdí, že je v akciových společnostech akcentován „pouze“ majetkový aspekt účasti akcionáře v akciové společnosti. Je tomu opravdu tak ve všech případech? Nemohou se od vazby mezi vkladem a akcií zakladatelé ve stanovách odchýlit a vytvořit i akcie s vazbou ke konkrétní osobě? V diplomové práci diplomant místy používá pojem „závazky“ ve smyslu „dluhy“ (např. str. 34).

g) úprava práce (text, grafy, tabulky)

Úprava práce je standardní. Chválím zařazení rozhodnutí Vrchního soudu v Praze (viz výše) do přílohy práce.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

K zodpovězení při obhajobě předestírám diplomantovi k zamyšlení otázku předestřené výše.

7. Závěrečné hodnocení

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě

Práci považuji přes výše uvedené výtky za zdařilou, a proto ji doporučuji k obhajobě.

Navržený klasifikační stupeň

Předběžně navrhuji ohodnotit diplomovou práci známkou velmi dobře. Konečné hodnocení závisí na rozhodnutí komise v návaznosti na průběhu obhajoby.

V Praze dne 16. prosince 2019.

JUDr. Kateřina Eichlerová, Ph.D.
vedoucí diplomové práce